

Boek van de maand:

oktober

Door Lieke van Duin

Het neusje van de zalm - Spreekwoorden & uitdrukkingen over eten & drinken

Vanaf 7 jaar

Iemand een koekje van eigen deeg geven. Je de kaas niet van je brood laten eten. De soep wordt nooit zo heet gegeten als hij wordt opgediend. Als haringen in een ton zitten. De rapen zijn gaar.

Er zijn veel spreekwoorden en uitdrukkingen over eten. In *Het neusje van de zalm* staan er meer dan zestig, steeds met een verhaaltje of rijmpje erbij waaruit blijkt wat het betekent. Vaak staat er ook bij waar dat spreekwoord vandaan komt. Zo komt *Boontje komt om zijn loontje* uit het sprookje van Grimm over Strohalm, Kooltje en Boontje. *Wat in het vat zit, verzuurt niet* komt uit de tijd dat er nog geen koelkasten waren en voedsel bewaard werd in vaten in de kelder; als het koel, donker en goed afgesloten bewaard werd, werd het niet zuur. En de uitdrukking *peperduur* stamt uit de zeventiende eeuw, toen de Nederlanders in Indonesië de peperplant ontdekten en pepers op hun schepen meenamen naar Nederland. Omdat peper toen zeldzaam was en van heel ver moest komen, was het peperduur! Later werd de plant op steeds meer plaatsen gekweekt. De peper werd daardoor goedkoper maar het woord *peperduur* bleef bestaan. Ook *knollen voor citroenen verkopen* komt uit vroeger tijden: knollen waren toen

goedkoop want die groeiden hier volop, maar citroenen moesten van ver komen en waren dus duur.

De vanuit de belevingswereld van kinderen geschreven verhaaltjes zijn onderhoudend en leerzaam. De humoristische illustraties ogen prettig nonchalant en hoewel ze enigszins aan het werk van Sieb Posthuma doen denken, getuigen ze van een eigen stijl. Al met al is het boek een aantrekkelijke opfrisbeurt voor spreekwoorden, gezegden en uitdrukkingen. Dat is belangrijk, want doordat kinderen die steeds minder kennen, gaat veel overdrachtelijk taalgebruik verloren en daarmee gevoel voor dubbele en achterliggende betekenissen in taal zoals in metaforen, symbolische verhalen, sprookjes en fabels. Dat betekent een verarming van het denken. Dit boek prikkelt op een speelse manier om die flexibele, meerdimensionale en betekenisvolle taal weer te gaan gebruiken.

Stapels kinderboeken verschenen er over het thema van de Kinderboekenweek (7-17 oktober): *Aan tafel! Over eten en drinken*, vooral veel kinderboekjes. *Het neusje van de zalm* is beslist één van de mooiste. Een boek om je vingers bij af te likken!

Maria van Donkelaar, Martine van Rooijen (tekst) & Wendy Panders (illustraties): *Het neusje van de zalm*, Gottmer, ISBN 90-25746131, € 16,95, 7+.